

Odborníci vám radí

DOVOZ ŠTĚNĚ Z CIZINY

Chtěla jsem Vás poprosit, jestli byste nemohli napsat o tom, když si chce budoucí majitel pejska pořídit štěňátko ze zahraničí, jaké úkony z jeho strany je třeba provést, případně jaká úskalí jej mohou potkat. Jakou maximální délku letu je schopno štěňátko vydržet v letadle. A hlavně jaké písemnosti, když si budoucí majitel pro štěňátko jede osobně, by měl už předat chovatel se štěnětem.

*Moc Vám děkuji. S pozdravem
Hana Mrázková z Brna*

**Odpovídá
ing. Libuše Brychtová**

– chovatelka a vystavovatelka
– poradkyně v oboru kynologie
– členka World Dog
Press Association

Při osobním odběru byste měli zaručeně dostat pet pas s platným očkováním a případně s potvrzeními splňujícími podmínky dovozu do České republiky. Konkrétní požadavky záleží na tom, odkud štěně dovážíte, a zjistíte je na stránkách Státní veterinární správy ČR www.svscr.cz. Pokud štěně přiletí samo, dostanete doklady od přepravce. I při koupi u zahraničního chovatele je dobré mít písemnou kupní smlouvu, ve které budou zakotveny základní údaje o štěněti a informace podstatné pro prodej. Na oběma stranám srozumitelné jazykové mutaci se domluvte předem. Praxe vydávání průkazů původu je odlišná stát od státu. Někde dosta-

nete rodokmen současně se štěnětem, jindy budete na jeho zaslání čekat až rok. V každém případě by mělo jít o rodokmen FCI s označením Export pedigree a měla by v něm být uvedena vaše adresa coby nového majitele. Jen takový doklad lze následně zaevidovat do české plemenné knihy.

Podmínky letecké přepravy zvířat stanovují jednotlivé letecké společnosti. Malé pleme-

no zhruba do hmotnosti 5 kg se vám větší podarí dostat v pevné schráně přímo na palubu, přičemž vám doporučuji mít přítomnost psa na palubě napsanou předem na letence. Větší plemena cestují ve speciální části nákladového prostoru v mezinárodně normovaných a IATA schválených přepravkách. Úroveň péče o cestující zvířata je různá. Zatímco v Americe existují specializovaní přepravci, v Evropě je dobré pečlivě prověřit, jak, kudy a jak dlouho štěně poletí. Kromě letu musíte připočítat i čas na veterinární kontrolu a odbavení před letem i po něm. Pokud je to jen trochu možné, zvolte pro přepravu malého štěněte auto, kde je možné mít je více pod kontrolou a vyhovět jeho potřebám. Starší štěňata s pevnou povahou zvládnou i samostatný let bez větších problémů.

ŠTĚNĚ BRÁNÍ KOŘIST

Chtěla bych se touto cestou dotázat na jeden problém ve výchově našeho československého vlčáka. Máme osmiměsíčního psa. Celkem by to byl pes bez problémů, základní povely už zvládá docela dobře, ale dělá nám starost jedna věc. Když je puštěný na zahradě, má přirozeně tendenci všechno prozkoumávat a okoušet. Když najde něco, co brát nemá (například botu), tak je problém na světě. Nejdříve s ní před námi utíká, a pokud přijde, tak nám tu věc nechce dát, vrčí a má tendenci kousat. Je nám jasné, že pro něho je to kořist, kterou si brání, a navíc je to štěně. Zároveň si ale nemůže brát vše, co ho napadne. Pravda je ta, že pro pamlsky udělá téměř všechno. Může být odměna za vrácení ta cesta? Ale potrestán by přece měl být, ne? Byla bych moc ráda, kdybyste nám mohli dát radu jak postupovat, abychom nedělali něco špatně. Z. P.

**Odpovídá
MVDr. Hana Žertová**

Etologická poradna,
rozbor a řešení nežádoucích
chování psů a koček
e-mail: poruchy@chovani.info

Z tohoto zdánlivě nevinného a vlastně ještě hravého chování by se mohl vyvinout pořádný problém. Českoslovenští vlčáci mají pevně zakódované „vlčí“ smečkové chování. To je na nich právě úžasné, ale je třeba s tím počítat a chovat se podle toho. Bude

třeba pracovat na dvou věcech: 1. Posílit vlastní dominanci. Nastolte režim „nic není zadarmo“, dávejte psovi jednoduché úkoly a důsledně dbejte na jejich splnění, než dostane to, po čem právě touží (jídlo, pamlsky, procházka, váš zájem, pomazlení, pohlázení, hra). Nevytvářejte žádný nátlak, netrestejte psa fyzicky - prostě když se ne-

Československý vlčák

chová, jak by měl, nedostane to, co chce, a vy hrdě odejdete a budete ho chvilku ignorovat. Pak dejte psovi jasně najevo, které předměty jsou určeny ke kousání a hrám, tedy jsou to jeho hračky, a které jsou jen vaše a pro něj nedotknutelné. Aby to pro něho bylo snazší, nedávejte mu na hraní vaše staré boty ani žádné jiné předměty, které používáte. Jeho hračky musí být jasně rozeznatelné barvou (míčky, pískáčky, přetahovací lana) nebo vůní (vitaminové tyčinky, žvýkačky z kůže, uzené a sušené kosti, ouška, hrtany atd.). Střídejte mu je, nechte mu jednu nebo dvě hračky a ostatní schovejte a často je měňte, aby mu nezevšedněly a aby neměl tendenci je zahrabávat. Nesnažte se mu je vzít, nechte ho, ať si jich užije. Kdybyste mu je potřebovali z nějakého důvodu sebrat, zkuste ho zavolat jako na procházku nebo k misce s krmením, nesmíte dát najevo, že vám jde o ten jeho poklad. To, co chcete, aby nekousal, mu ukažte (nevolejte ho, jen si v jeho přítomnosti například botu zujte, prohlédněte, aby jasně viděl, že patří vám), pak položte metr před sebe a dělejte, že se díváte jinam. Připravte si k ruce nějaké náramné „rámusidlo“, které pes nezná. Ideální je plechovka od piva naplněná několika padesátníky, šroubky nebo kamínky. Zalepte důkladně otvor. V okamžiku, kdy se pes natáhne po botě, hodte plechovku směrem k němu. Cvičte to i s jinými předměty, třeba i s kusem rohlíku. Ukažte mu vždycky jasně, že to

je vaše a nepřejete si, aby si to on bral. Pokud se bude držet v uctivé vzdálenosti, po chvíli se zvednete a nabídněte mu něco, co je určeno pro něj. Tohle „tabu“ bude ale fungovat, jen pokud budete nablízku. V okamžiku, kdy od své věci odejdete, mu ji vlastně přenecháváte a jakýkoli trest za to, že se věci zmocní, je už z jeho pohledu nesmyslný. V takové chvíli je lepší rozběhnout se směrem od psa, jako že začínáte bezva hru nebo se hnete na procházku. Zkuste ho radostně přivolat a moc pochválit, když přiběhne. Takže vám nezbude než své věci pořádně uklízet.

2. Naučte psa spolehlivě povel „Pust!“ Nejdříve při hře například s peškem, lanem nebo dřevěnou činkou. Chvilku se přetahujte, pak se zklidněte, tlačte mírně předmětem proti zubům psa a ve chvíli, kdy už je mu to nepříjemné a povolí stisk, klidným hlasem řekněte „Pust!“ Zůstaňte klidně stát, nemávejte tím předmětem, a kdyby si chtěl zas kousnout, okřikněte ho rázným „NE!“ Jakmile se také zklidní, výrazně pochvalte a můžete začít přetahovanou nebo aportování znovu. Pamatujte - chcete-li, aby pustil, tlačte proti němu. Když bude pouštět spolehlivě a radostně čekat na pochvalu a další hru, zkuste ho naučit, aby pouštěl sám, aniž byste na předmět tlačili nebo se ho vůbec dotýkali. Zůstaňte klidně stát, dělejte, že vás hra už nebaví, otočte se ke psu bokem, a když se rozpačitě také zastaví, zkuste dát klidný povel „Pust!“ Pak se ale musíte hodně radovat, když se mu to povede. Až bude tento povel opravdu spolehlivě nacvičen, je možné psa požádat, aby pustil i věc, kterou někde ukradl - stejně klidným hlasem, jako by vám nešlo o tu věc samotnou, ale o to, abyste ho mohli radostně pochválit za to, že ji pustil. Pokud mu ukážete, že vám na té věci záleží, a budete jej honit a vyhrožovat trestem, všechno pokazíte a můžete se vrátit na začátek.

Toto je zhruba postup pro zdravého mladého psa. Je možné, že váš pes má sklony k dominanci nebo abnormálně vyvinutou touhu něco vlastnit a bránit si to a tento postup nebude k odstranění jeho problému dostatečný. Pak bych doporučila osobní konzultaci s odborníkem na poruchy chování psů a pečlivé vyzkoušení, co psa nejlépe motivuje ke správnému chování a co jej nejspíše odradí od „krádeží“.

PES NA NÁS VRČÍ

Mám problém se svým tříletým zlatým retrívrem. Je to velmi hodný, mazlivý a poslušný pes, ale problém u něj nastane, jakmile udělá něco špatně a my ho chce-

Zlatí retrívři

me nějak pokárat. V tom okamžiku stáhne ocas, uši sklopí dozadu, lehce začne zvedat pysk a začne vrčet. Když to udělal na mě, docela jsem se ho bála. Je nějaká metoda jak postupovat, aby se u něj neprojevovale takováto reakce?

E. B., České Budějovice

Odpovídá MVDr. Hana Žertová

Etologická poradna,
rozbor a řešení nežádoucího
chování psů a koček
e-mail: poruchy@chovani.info

Domnívám se, že v tomto případě je pouze chyba v komunikaci – vaše chování v takovýchto situacích je pro psa nesrozumitelné a on se cítí být ohrožen. Jeho agresivní bych zařadila mezi agrese defenzivní (obranné) a pes chce ohrnutím pysků říci asi toto: „Nechápu, proč tak křičíš, a je mi to hrozně nepříjemné. Vůbec nevím, jak se mám zachovat, bojím se tě, prosím přestaň.“ Náprava je velice jednoduchá: Dávejte svému psu vždy zcela jasný signál. Je hodný, splnil váš úkol nebo očekávání? Pochvalte ho slovně, pohladte, dejte mu pamlsek, ale hlavně - celým svým postojem, gesty, výrazem obličeje vyjádřete svou spokojenost. Uvidíte, že jeho radost z vašich jasných signálů bude ohromná. Dělá něco špatně? Hned v ten moment okřikněte „NE!“, jako když střelí, postojem i výrazem obličeje vyjádřete své rozhořčení a nesouhlas. Určitě se zarazí – a v tu chvíli mu musíte říci, co tedy má dělat, aby to bylo správně, aby byl hodný. A samozřejmě hned jak je hodný, je potřeba mu to dát s náležitým uznáním a nadšením najevo. Nikdy psa netrestejte výčitkami, káráním a hubováním, a už vůbec ne s časovým odstupem po provinění –

tomu opravdu nerozumí. Jen vidí, že jste podráždění, a z minulosti už má možná zkušenost, že vaše hubování někdy skončí pořádným záhlavcem. Tomu se chce vyhnout. Vaše chování nedává do souvislosti se svým zlobením, proto se tresty míjejí účinkem. Klienti někdy namítají: „Ale on moc dobře ví, že udělal něco špatně, celý se krčí a tváří se provinile!“ Jenže to, co my považujeme za provinilý výraz, je usmiřovací rituál – pes zmenší siluetu, přikrčí se, odvrátí pohled, plazí se. Tím vším se snaží odvrátit naši zlobu a případný fyzický inzult. Jenže většina majitelů zareaguje právě opačně a psu dále lají nebo ho dokonce uhodí s tím, že on přece dobře ví proč. Někteří psi pak v takto tíživé situaci ohrnou pysky, aby dali najevo, jak je jim to nepříjemné a jak moc rádi už by to skončili. Na toto gesto je jediná správná odpověď: Zůstat klidně a mlčky stát, otočit hlavu do strany, zadívat se do zdi a počítat do deseti. Pak otočit celé tělo a pomalu odejít. Pokud má majitel se psem dobrý vztah, pes se určitě připlíží a usmiřovacími gesty se bude snažit předchodit konflikt smazat. A zas je dobře, vzájemnou důvěrou to příliš neotrěse, zvláště pokud se z toho majitel poučí a příště používá jasné a svisi srozumitelné signály. Bohužel mnozí „odborníci“ radí v podobném případě psa popadnout a otočit na záda a držet ho, dokud vzdoruje, nebo ho škrtil, popřípadě pořádně zbit. Takový postup je začátkem konce dobrého vztahu a pes je stále agresivnější, protože se v pánovi vůbec nevyzná a bojí se ho. Agrese plynoucí z dennodenního strachu a nejistoty se pak velmi těžko řeší.

Vaše dotazy týkající se psů zasílejte na adresu redakce a obálku označte heslem „Poradna“. Ty nejzajímavější zveřejníme.